

CSONGRÁDI UJSÁG

Előfizetési árak:
Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona.
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő
TÓTH DÉNES

Szerkesztőség:
Szentháromság-ter 2. szám.
Kiadóhivatal:
Bozó és Justin könyvnyomdája Szentháromság-ter 2. szám.

V. évfolyam.

Csongrád, 1907. szeptember 8.

36. szám.

Hasznos indítványok.

II.

Folytassuk tovább és fejezzük is be az e lapok múlt számában megkezdett hasznos indítványok ismertetését.

Miután az öt első indítvánnyal végeztünk, következik a hatodik, mely azt kívánja, hogy az új országgyűlési képviselő-választó törvényben ne adassék választói jog egyetlen tisztviselőnek sem, ki a kormány befolyása alatt áll.

E pont politikai természetű levén, e lapok hasábjain vele foglalkozni nem lehet és így véleményt sem nyilváníthatunk róla. Bár tagadhatatlan egyébként, hogy hatalmasan rácsap a visszaélések fejére. De éppen azért nem is lehet, ez idő szerint, megvalósítását reményleni.

Az indítvány hetedik pontja szerint el kell törülni úgy a bel-, mint a külföldi összes biztosító intézeteket, illetve Magyarország területén azok működését törvényhozásilag kell betiltani. Az élet- és tűzbiztosítás kezelését vegye át az ország kötelező rendszer mellett, az állami tűzrendőrség föllállításával.

De hát hol van azon erős kezű férfi, ki bele merne nyúlni ebbe a veszedelmes darazsfészekbe? Tán feleli a m. t. indítványozó, hogy a legbefolyásosabb országgyűlési képviselők és államférfiak állanak úgy a bel-, mint a külföldi biztosító intézetek élén, kik onnét milliókra menő jövedelmeket élveznek? S kik bizonyára készek és képesek volnának az egész országot fölforgatni, ha valaki az ő érdekköreiket, akárminő jószándékból, megszavarni hátorzkodnék? Oh ez a dolog akárminő szép és ideális terv is, nem megy olyan könnyen, mert ez a pénzsarnokok hatalma alól második fölszabadítása volna az ország népének. Sicsünk tehát tovább, nehogy még az emlégetésért is összeszurkáljonak, égető fullánkjaikkal, a darazsak.

A nyolcadik pont, mely egyszersmind utolsó is, hazánk legnevezetesebb pontjának, a történelmi jelentőségű Pusztaszernnek megörökítésével foglalkozik. Ez az a hely ugyanis, ahol a honfoglaló hét magyar vezér, az ország meghódításának befejezésekor, 996-ban Krisztus születése után, az első országgyűlést tartotta és az ország alkotmányának alapját képező vérszerződést megkötötte. Itt választották Árpád apánkat fejedelmé! Itt esküdtek neki hűséget a vezérek, mi-

kor fölmetszett karjaikból közös kehelybe csurgatták véréket s abból néhány csep- pet vevén ajkaikra, fölfogadták, hogy míg Árpád nemzetsége ki nem hal, belőle választják a fejedelmeket, ha azok elismerik és tiszteletben tartják a vezérek jogait. Aki pedig e szerződést meg nem tartja, úgy ontassék annak vére, mint ez alkalommal a vezérek ontották véréket.

Mikor I. Szent István király alatt a nemzet a kereszténységet fölvette, ez a nagy királyunk, ki legnagyobb szerencsénkre, merész kézzel és apostoli buzgalommal keresztény alapokra fektette alkotmányunkat és ezáltal, mint hisszük és reméljük, az idők végéig biztosította országunk főállását, egy-egy keresztény emlékekkel, templommal és zárdával örökítette meg hazánk ama pontjait, melyekhez nemzetünknek egy-egy történelmi emléke fűződik.

Igy emelte a honalkotó Árpád sirja fölé Ó-Budán Fehéregyházát, melynek maradványait csak most kutatta föl a nemzeti kegyelet. Pusztaszern pedig a romokban heverő apátsági templomot és zárdát, mely jelenleg is Csongrádmegyében Pallavicini Sándor örgróf birtokát képezi.

E helyett 1896-ban, mikor országunk ezer éves főállásának emlékét ünnepeltük, kisebb emlékművel jelölte meg a honfűi kegyelet, melynél szeptember hónapban, az ezeréves ünnepély évforduló napján, azóta évenként kegyeletes ünnepeket szokás tartani.

Hát ez is valami, de csekélység ahhoz a nagy történelmi nevezetességhez képest, mely hazánk e pontjához fűződik. Mert a mint voltak, úgy még jöhetnek is idők, a megpróbáltatások keserves napjai, melyek épp úgy eltörlik ezen emléket, mint eltörték a Szent István király által épített zárdát és templomot.

Ludrovai Tóth István nyolcadik indítványa tehát maradandóbb emlékekkel célozza e helyet megjelölni, mikor javasolja, hogy a nyolcvan ezer hold területű Pusztaszert országgyűlésileg kell Pallavicini Sándor örgróftól kisajátítani, kinek ősei nem a legtisztességebb úton jutottak e hely birtokába, és ott honalapító Árpád fejedelmünk ezer éves emlékére, várost kell alapítani a következő tervszerint:

1. Az emlékszóbor körül ezer hold legyen az ország birtoka befásításra.

2. Harmincezer hold osztassék fel jutalmul azon családok közt, melyek a szabadság harcban fegyverrel, vagy pénz-áldozattal részt vettek.

3. Minden vármegye kapjon Pusztaszerből száz holdat s abból 30 holdon alkosson községet, 70 holdat pedig adományozzon azon tisztviselőinek, kik a legutóbbi nemzeti ellenállás alkalmával kitartottak a nemzet jogai mellett.

4. 30 ezer hold osztassék föl a magyarországi községek közt azzal a kötelezettséggel, hogy a maga részét minden megszállani tartozik.

5. A még ezentúl fönmaradó terület gyárak alapítására fordíttassék és Pusztaszerre a csongrádi és kisteleki állomásokból kiágazó vasútvonal vezetessék.

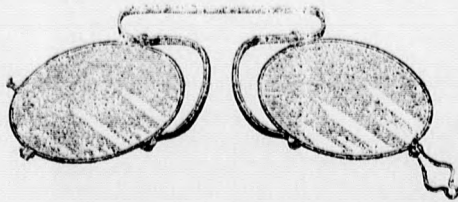
Ezek az indítvány főbb pontjai, melyek bár nagyon ideálisak, még sem lehet reményleni, hogy emberileg belátható határidőn belül megvalósuljanak. A mai rideg, anyagiasság korban mégis meglepő, hogy vannak hazafiak, — kik ki tudnak emelkedni a köznapiasság légköréből és eszményi képek megvalósítására gondolnak.

— **Mennyi lesz a pótdadó?** Szeptember 2-án, vagyis az elmúlt hétfőn délelőtt letárgyalta a közgyűlés a jövő 1908. évi közköltségvetést és abból törült és módosított, amit lehetett, hogy leszállítsa a polgárok adóterheit. Ezen módosítás következtében a közpénztári bevételek 94.081 korona 60 fillérről 97.961 korona 60 fillérré emelkedtek. A kiadások pedig 249.850 korona 30 fillérről 232.746 korona 30 fillérré apasztattak. Ezek szerint 71% terheli valamennyi adó- nemet, 19% csupán a földadót, 12% pedig a földadón kívül a többi adónemet. A földadó kvótája tehát a községi pótdadót illetőleg 90%, (a mostani évben 81%) a többi adónemeké pedig 83% (a jelen évben 78%). Ezen emelkedést a tisztviselők fizetésének emelése és a szolgaszemélyzet fizetésének javítása okozza. Pedig közülök egy-egy ugyan esekély javítást kapott. A sok kis összeg mégis jókora summát tesz a kivetésnél. A pénzügyi egyensúly föntartása végett pedig szükséges, hogy a kiutalványozások ellenőrzése, valamint a kezelés minden ágának nyilvántartása végett a képviselő testület a saját kebeléből sürgősen pénzügyi bizottságot válasszon; mert reményleni lehet, hogy ez úton a már megszavazott költségvetés célirányos felhasználásával, nagyobb megtakarítás lesz elérhető.

Szem, szem, szem a legdrágább kincs. melynek hibája nincs!

De ha gyenge a szeme, úgy forduljon bizalommal **Dévai Sándor** órás, ékszerész és látszerészhez **CSONGRÁD, Boér-féle ház.**

hol mindennemű kristályüvegek, úgy rövid, mint távollátóknak, orvosi rendelés szerint is készíttetnek.

Ajánlja dűsan felszerelt raktárát, mindennemű zseb-, inga-, fali- és ébresztő órákból, továbbá arany-, ezüst ékszerét, u. m. fülbevalót, arany-, ezüst-láncokat gyári áron. **Nagy raktár látszerek, homérok, china ezüst dísz tárgyak és tajték pipákból.**

Mikor a szajkó pávatollakkal ékeskedik.

Motto: Ha hallgattal volna,
Bölcs maradtál volna.

A Tiszavidék múlt vasárnapi száma nagy dícséreteket zengedez városunk országgyűlési képviselőjének tiszteletére, mintha bámulatos dolgot vitt volna végbe valami 140 ezer koronás pénzügyi művelettel, melyet, a dícséretet zengő cikk szerint, a vallás- és közoktatásügyi miniszter átengedett a város adózó közönségének.

Pedig ahány állítás, annyi ámitás foglaltatik a jeles cikkben, melyeknek éle nem egyéb, mint vakulj magyar! mert könnyű kimutatni, hogy a cikkíró amice a mesebeli szajkó, idegen tollakkal ékeskedik, mikor a 140 ezer korona dícsőségét városunk országgyűlési képviselőjére mázolja, kinek mindössze is annyi érdeme van az egész 140 ezer koronás ügyben, mint szegény Pilátusnak a krédóban.

Aztán az öblös hangú cikkíró tudva és akarva nem mond igazat, mikor ezen 140 ezer koronának elengedéséről meséket füllent. Pedig a közmondás szerint: Mendacem oportet esse memorem! Ami annyit jelent magyarul, hogy aki füllent, annak jó emlékező tehetsége legyen, mert különben ellentmondásba keveredik és rajta kapják a füllentésen.

Mivel tehát cikkíró már nem emlékezik a két vagy három hónap előtt történt dolgokra, elősegíteni akarjuk emlékező tehetségét azzal, hogy ezen 140 ezer koronás ügy kifolyása azon közgyűlési határozatnak, mellyel a képviselő testület fölkérni határozta a vallás- és közoktatásügyi miniszter urat, hogy mert Csongrádváros adózó közönsége hallatlan magas adókkal van leterhelve, tíz éven keresztül engedje át a város közönségének iskolaépítésre azon évi 13 ezer koronát, mellyel a város, az államosítási szerződés szerint, a tanítók fizetéséhez járulni tartozik.

Talán emlékezik rá a tudós cikkíró, hogy gazdája dr. Szarka Mihály, akkor ezen indítványt a miniszter becsapásának minősítette, mert szerinte nincs szüksége Csongrádnak iskolákra. De ezen elmés bók dacára megszavazták ezen indítványt Blázsik Mihály, dr. Buk Herman, Cseh János, Dragon Károly, Szőke Pál, Lichtnecker Mihály, Hegyi Antal, Boér Jakab, Kasztel József, dr. Nagy Sándor, Ornyik Mihály, Rosenberg Ede és Szabados József képviselők. Továbbá Solya Gyula, Kovács Elemér, Faragó Péter, Tóth József, Gillinger Lajos, dr. Dékány Béla, Sinkó Gergely és Justin Gergely előljárási tagok. Összesen 21.

Ellene szavaztak pedig: Fekete Márton, Galambos Ferenc, Kaszanitzky István, Réti Jenő, Nagypál Imre, Ötvös Antal, dr. Szarka Mihály, Turi A. János, Turi A. László és Vári István képviselők. Továbbá R. Papp Gedeon és Turi A. Pál előljárási tagok. Összesen 12.

Mivel pedig Gedeon uram azzal leghenykedett, hogy úgymint megfogják fölebbezni ezen határozatot és nem engedik jögerőre emelkedni, Hegyi Antal indítványozta, hogy e névszerinti szavazással azt is mondja ki a közgyűlés, hogy ezen határozata csak birtokon kívül fölebbezhető.

Ez meg is történt és ekkor is ellene szavaztak az indítványnak Kaszanitzky István, Réti Jenő, Nagypál Imre, dr. Szarka Mihály, Turi A. János, Turi A. László, Vári István, R. Papp Gedeon és Turi A. Pál. Összesen 9. Mert Fekete Márton, Galambos Ferenc és Ötvös Antal, a történetek után, helyt adtak a jobb meggyőződésnek és nem éltek a hozott üdvös határozat ellen szavazati jogukkal.

S uram fia! Most mikor dülőre jön a dolog, minden szegyenkezés nélkül előállanak a nagy dobbal Gedeonék és lefoglalják Faragó Antal részére a nagy dícsőséget, hogy ime lásd Csongrád népe mit művel a te képviselő? Kihez fogható képviselője nem volt és nem is lesz Csongrádnak. Mert ime ez a derék úr él-hal a csongrádi adófizetőkért és kis ujján forgatja a minisztereket. Pedig a jó képviselő urnak annyi érdeme van mindössze e dologban, hogy elment a miniszterhez azzal a küldöttséggel, mely a képviselőtestület határozatát fölvitte. De az is bizonyos, hogy a képviselő urnak egyensúlyát és értékét épp úgy ismerik a minisztériumban, mint Csongrádon.

Elhisszük, hogy ő busásan megfizeti az ily hivatalos dícséreték árát, de nő gyalázó hűséges kutyáját már mégis csak tanítsa meg annyi emberségre, ne hintsen port a csongrádi közönség szemébe és ne rójja föl a képviselő urnak érdemül azt, a mi minden képviselőnek tartozó kötelessége; mert az ily hiú dícsőség és üres fecsegés által nem a csongrádi közönség vakul el, hanem a képviselő úr lesz nevetség tárgyává.

Ugyis tudja már Csongrádon mindenki, hogy mit kell Gida felől és dícséreteiről tartani.

A multból.

Mátéffy Kálmán vármegyei főjegyző nyugdíjaztatása alkalmából, védelmére egyedül Bánfalvi Lajos lapszerkesztő szólalt fel, mondván: „hogy nem is nagy bünt követett el, amiért egyes megyebizottsági tagok oly nagyon büntetni akarják.”

Bánfalvinak lehet ilyen is a véleménye, de minden hazafiasan gondolkodó magyar embernek el kell itélni az olyan magatartást, mint amilyent Mátéffy Kálmán tanúsított és amely egyik szegényföltjét képezi e vármegye történetének. Hogy az utódok igen soká vissza fognak emlékezni a történetekre; mert meg is van örökítve — az bizonyos.

Ilyen és ehhez hasonló esetek fordultak elő e megyében többször; mert sajnos, Csongrádvármegye vajmi ritkán emelkedett a hazafiaság azon pontjára, amelyet mindenben, mint tösgyökeres magyar vármegyétől a nemzet megkövetelhetett volna.

Hiába, nem volt e vármegyének sohasem vezető intelligenciája. Akik annak tartották magukat, mi tagadás: azok sem voltak azok. Intelligens embernek lenni képzettség és műveltség nélkül, képtelenség. Már pedig, ha visszatérünk a multa és e megye történetében lapozgatunk, meg fogjuk látni és tapasztaljuk, hogy a vezető elemeknek feltalokodott egyének, sohasem bírtak azzal a műveltséggel és intelligenciával, amely tulajdonokat a vezető emberektől mindenki követelhetne.

Csak egy művelt és intelligens ember emelkedhet arra a magaslatra, amely ponton be kell hogy lássa és minden tekintetben tudja mérlegelni azokat a bekövetkezőket; amik csirájukban rejthetik a jövőt.

Kis dolgok nagygyá fejlődhetnek: elveszithetnek egy nemzetet, mert ha mindent földünk és eladunk, csak egy következhet: hogy magyarságunkról lemondjunk.

Szomorú e vármegyének története. Alig van benne egy-két pont, mely a magyarságát hirdetné.

Lesz idő, mikor sorra vesszük azokat a határozatokat, melyek ékes példái a megalkuvásnak és a szabadelvű uralkodásnak. Most csak egyet ismertetünk azért, hogy bebizonyítsuk Bánfalvinak, miszerint a magyar érzelmet megtagadását, bármilyen formában is, sohasem szoktuk elfelejteni.

Tisza Kálmán volt miniszterelnök hirdeti 25-ik szakaszát, melyben a magyar fiúk arra köteleztettek, hogy a hadseregben a vizsgáikat németül kötelesek letenni, — Csongrádvármegye is elfogadta.

Elfogadta pedig 62 szóval 49 ellenében.

Hogy kik voltak azok, akik elfogadták? a névszerinti szavazás szerint a következők: Cicatricis Lajos, Balogh János, Bojnicher Antal, Bárdos Imre, Bába Szabó Rókus, Csemegi Antal, Cukor Emil, Draskovics Dezső, Eder János, Fehér Antal, Farkas Gedeon, Fekete Márton, Hubacsak Pál, Herke Ferenc, Holcer Adolf, Hunyady Lajos, Halus József, Jerney Mihály, Kalapis János, Kádár Henrik, Komjáthy Mór, Kuklics György, Kohn Adolf, Kiss István, Kiss Zsigmond, Kohn József, Novák N. József, Onodi Lajos, Pap Akos, Pap Ödön, Réti Ferenc, Réti Ernő, Széll Antal, Szabó Sándor, Szluha Imre, Szepesi János, Szabó Imre, Stammer Sándor, Szeder János, Szobotka Fülöp, Soós Pál, Szobotka Gusztáv, Tóth János, id. Temesváry Antal, Tamásfy Béla, Ujhelyi Nándor, Varga Károly, Varjassy István, Zolnai Károly, Zádory Károly, Zarkó Ferenc, Bartha Kálmán, Réti János, Albertényi Antal, Hódy Pál, Sarkadi Nagy Antal, Onodi Géza, Lakos Imre, Csaby Andor, Szalay Miklós, Vidovics Antal. Összesen 62-en.

Az ellene szavazott 49 törvényhatósági bizottsági tagok neveit, bár érdemesek az ismételt megörökítésre, azért nem iktatjuk ide, mert sajnos, azok között egyetlenegy csongrádi nev sem található.

Lám, nem felejt el semmit sem az utókor. Hogy már most Mátéffy is szegényli amit tett, az aránylag igen kevésnek mondható vezeklés.

Hogy pedig még a 25-ik szakaszt megszavazók is vezeklésnek lesznek, az lehet, mert mint halljuk, a neveiket a legközelebbi megyegyűlésen egy érdemes törvényhatósági bizottsági tag fel fogja olvasni.

A 48-as kör elnökéhez.

Már hónapokkal ezelőtt, nagyobb számú kortag aláírásával, egy irat érkezett a 48-as kör elnökéhez, melyben az aláírt kortagok Hegyi Antal főtisztelendő urat ajánlják 48-as kortag felvenni.

Erre az ajánlásra a választmányi gyűlés azt határozta: „hogy miután az alapszabályok egyenesen megszabják, hogy mindenki, aki kortagul kíván belépni, az ajánlási könyvbe sajátkezűleg köteles nevét beírni, azért, mert a kötelezettség három évre terjed és így bar Hegyi Antal főtisztelendő urat is örömmel felvennek, kivételt nem tehetnek.”

Nos tehát, e határozat értelmében Hegyi Antal főtisztelendő úr sajátkezűleg beiratkozott pár héttel ezelőtt. A 48-as kör elnöksége azóta még választmányi ülést sem tartott. Kérdjük: talán megint valami monopolizációs tervet szándékoznak végrehajtani?

Igen feltűnő udvariatlanság számba megy, hogy éppen az a 48-as körelnök, aki saját bevallása szerint nem volt 48-as, nem siet Hegyi Antal főtisztelendő urat felvenni, bár nagyon jól tudja, hogy Hegyi Antal volt az, aki a hatalommal szemben fennen lobogtatta a 48-as zászlót és az elnöksége alatt levő 48-as kort kiemelte abból a téletlenségéből, melyben évtizedekig leledzett és felemelte arra a nivóra, melynek egyik gyümölcsét a mostani vezetők is élveznek — ha bírnak.

Hegyi Antal főtisztelendő úr a 48-as eszmékért mindent feláldozott, amit egy ember feláldozhat. A 48-as kör tehát csak kötelességet

teljesít, mikor Hegyi Antal főtisztelendő urat, régi pártvezérét, ismét harcosai sorába iktatja. Ezt a kötelességet vallja minden 48-as körtag és így igen különös színben tűnik fel az elnökség, ki a felvételt mint látszik, a végletekig szeretné halogatni.

Tehát azzal a szerény biztatással járunk az elnökség elé: hogy ne fázzék oly feltűnően a választmányi ülés megtartásától, mert a körtagok türelmének fonala már szakadóban van, hiszen alig várják azt a pillanatot, hogy régi vezérüket ismét körükben üdvözölhessék.

Több körtag.

Felhívás előfizetésre.

1907. év szept. hó 1-jével új előfizetést nyitottunk lapunkra.

Az előfizetési ár helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	4 korona.
Fél évre	2 korona.
Negyed évre	1 korona.

Tisztelettel kérjük azon igentisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése mult hó végével lejárt, hogy azt mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap küldése fenakadást szenvedjen.

Lakóhelyváltozás esetén arra kérjük tisztelt előfizetőinket, miszerint új címüket idejekorán közöljék velünk, hogy a kézbesítés körül származó zavarok elkerülhetők legyenek.

Előfizetéseket mindennap elfogad

a Csongrádi Ujság
kiadóhivatala.

HIREK.

— **Gazdagylés.** Pécsen, ahol tudvalevőleg most országos kiállítás van, az elmúlt napokban közel hatszáz gazda gyűlt össze, hogy megtartsák a nyolcadik országos gazdakongresszust. A hatalmas és számarányban eddig még meg nem közelített gazdagylésen Pallavicini Ede örgróf elnököl és igen fontos kérdések — mint például a tőzseadó reformja, a mezőgazdasági üzemek szervezése, a mezőgazdasági érdekképviselet, a cigányügy reformja kerülnek tárgyalás alá. A gazdagylésen Csongrádvármegyéből megjelent Cicatricis Lajos alispán is, mint a csongrádmegyei gazdasági egyesület elnöke. A gazdagylés több napig fog eltartani.

— **Fejlődik a szőlő.** A sokat áhított esőből a heten, két nap ugyancsak kijutott. Itta a kiszáradt föld ahogy csak bírta, a szőlőgazdák öröme, mert a szőlőfűrtök nedvössége legalább 20 százalékkal növekedett. Ennyi a fejlődéshez okvetlenül szükséges volt, mert eső híján bizony igen savanyú lett volna az idei bor. Különben a szőlőfűrtök kevés kivétellel mind érettek és így már előáll az a gond, hogy a szüretet idejében megtartsuk, nehogy tönkre menjen és lerohadjon az a kevés is, ami megmenthető volna.

— **Nagy a bánat.** Bizonyosan a vadászok között. Kevés a nyul, aminek nemcsak a hosszú tél volt az oka, hanem a hihetetlenül elszaporodott orvvadászok. Alig van tanya, ahol a vadászásra alkalmas fegyver ne akadna. Ideje volna már, hogy Csongrádvármegye is alkalmazná azokat a rendszabályokat, amelyek más megyékben utját állják a lesipuskások mulatásának. Ez kötelesség is volna, mert ha a rendes vadászok a nagy adón kívül zsebet érzenyítő árendát is fizetnek, viszonzásul talán mégis megérdemelnék, hogy néhanapján legalább egy tapsifülest találjanak.

— **Ujabb költségek.** Még nincs megválasztva az új memók, már is hozzafogott az előjáró-

ság az építkezésekhez. Azt halljuk, hogy 15.340 koronás költséggel a községháza homlokzatáról a jelenlegi vakolatot lekaparni és ennek helyét verestéglával berakni, meg az épület két sarkára két kalitkaforma tornyot rakatni akar. Nem hisszük, hogy a közgyűlés felüljön ennek az örületes tervnek, amely majdnem párja a bökényi körgát „felmagosításának“, helyesebben felmagosítása helyett feltöltésének.

— **Harcászati gyakorlat.** A főlegyházi honvéd zászlóalj pénteken, harszerű lövőgyakorlatot tartott a bukroson. Bár idejében volt a közönséggel tudatva, mégis a tanyák közül sokan lementek, hogy szemájkukat hazahordják. Természetesen nagy volt a meglepetés, mikor leérték; mert minden útát katonák és csendőrök álltak el, nehogy valaki az egész napon át mindenféle röpke golyók közé tévedjen.

— **Szerencsétlenség.** Tegnap reggel a városi homokbányában végzetessé vált szerencsétlenség történt, amennyiben a bánya egyrésze beszakadt, maga alá temette a csősz kis lányát. Mire azonban a homokot széthányták, a kis leány megfulladt.

— **Vizbefulladt lovak.** Gombos János szentesi gazdálkodó a nagyrébtől a Körösön levő kompon át szénát hordatott Varga Imre béresel. Amikor Varga a parthoz ért és beakart hajtani a kompa, leszállt a kocsiról úgy, hogy rálépett az egyik ló hátára, amitől a lovak megijedtek és elragadták a kocsit a kompa, a kompból pedig belezuhantak a Körösbe. Varga Imre szerencsére mellé esett a lovaknak és parton maradt, de azért súlyosabb sérüléseket szenvedett, a lovak pedig belefulladtak a Körösbe. A béres állítása szerint a kompon csak egy 10 éves fiúcska volt és így történhetett meg a szerencsétlenség.

— **Orvosi körökben,** már rég ismert tény, hogy a *Ferenc József keserűvíz* valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

NYILTTÉR.

E rovatban közölték, nem vállal felelősséget, sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

Figyelmeztetés.

Ezúton figyelmeztetek mindenkit, hogy feleségemnek, Galambosi Mária csanyteleki lakosnak senki hitelbe ne adjon, se pénzt ne kölcsönözzön, mert azokat én kifizetni nem fogom s azokért felelősséget nem válllok.

Csanytelek, 1907. szeptember 5-én.

Pető Antal.

Kiadók és laptulajdonosok: BOZÓ ÉS JUSTIN.

Bozó és Justin könyvnyomdája.

Úri szabóüzlet.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Csongrádon, Csemegi Károly-utca 15. sz. alatt

úri szabóüzletet

nyitottam, hol férfiruhákat mérték után, a legújabb divat szerint, olcsó árakért készítek el.

A legújabb és legdivatosabb szövetekből készítek egy rend ruhát 28, 32, 35, 38, 39, 40 és 42 koronáért. Külön nadrágot 11 koronáért.

A főváros előkelőbb üzleteiben hosszabb idő alatt szerzett gyakorlatom folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy bármilyen megbízást a legjobban, pontosan és gyorsan teljesíthetek.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

Palásti János

úri szabó.

Jó családból való fiú, könyvkötő tanoncnak felvétetik, esetleg fizetéssel is, Vas-kovics Ferenc könyvkötőnél, Uri-utca 12. sz.

Tüdővész gyógyítása.

Dr. Spengler Károly, dávosi orvos módszere szerint vezetett

„Tüdővész ellen oltó intézetet”

rendeztem be Szegeden, Taka-
= réktár-utca 3. szám alatt. =

Dr. Krausz József.

oooooooooooooooooooo

Minden utánzat és utánnyomás tilos!

Thierry-féle balzsam

egyenlül valódi csak a zöld apáca védjeggyel. Törv. védve.

Régi jó hírnevű, felülmúlhatatlan szer enyészeti zavaroknál, gyomor-bajoknál, köhika, hurut, mellbajok, influenza, különösen a kezdődő mellbetegség ellen stb. Ára: 12 kis üveg, vagy 6 dupla üveg, vagy 1 nagy különleges üveg patentzárral 5 korona.

Thierry Centifolium-kenőcs

általában elismert, mint páratlanul allo szer mindentel sebek, gyulladas, sérülések és dapanatok ellen, legyen az bármily régi leletű is. Megakadályoz vérmegezeset, a műtetet legtöbb esetben fölöslegessé teszi. Ára: 2 tegely 3 korona 60 fillér frankó. A pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett külföldi.

Thierry A. gyógyszerész
Pregrada, Rohits-Sauerbrunn mellett.

Raktár: Török József és dr. Egger Leó Budapest,
Vértés Lajos Lugos.

Figyelmeztetés! A vásárlás és rendelés előtt és különösen az ismét eladás előtt, az én egyedül valódi és törvényesen védett balzsamomra tessék figyelni. A büntetőtörvény 23. és 25. §-ai értelmében 4000 korona pénzbírság vagy egy évig terjedhető börtönbüntetéssel büntetendő az, aki nem az én gyógyszeráramból eredő, tehát egy másik és nem az egyedül valódi, a zöld apáca védjeggyel törvényesen védett **Thierry-féle balzsamot** rendel, vesz és különösen ismét elad. Ugyanezen eljárás alá esnek azok is, akik kuruzslók módjára ráerőszakolják a közönségre, hogy rendeljenek és vegyenek egy más névvel ellátott szert, amelyet csak a közönség kizsákmányorásáért hoznak forgalomba.

oooooooooooooooooooo

SZÉPSÉG!

Minden hölgynek kétségtelenül leghőbb vágya, hogy mentől szebb legyen s hogy ezen célját elérhesse, megragad minden alkalmat, a legkeptelenebb dolgokkal kezegetve arcát. A legtöbb esetben saját karára teszi ezt, mert nemesek hogy szép nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkre teszi arcborét úgy, hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker, melyet Földes Kelemen aradi gyógyszerész **Margit-Crème**-jével elért (különösen Francia- és Németországban) sok embert arra birt, hogy ezt a világhírű, **ártalmatlan** és az **arc minden tisztatlansága** (szepelő, májfolt, kiütések stb.) ellen páratlanul és csodálatosan ható szert utánozzák. Természetes, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a Margit-Crème készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő s éppen azért, mert a titkot senki senkire sem bízta, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a **Margit-Crème** mindig egyforma, annak kidolgozása a leggondosabb, tehát hatása is rögtön és biztos. Óvakodjunk tehát arcunkat mindenféleképpen kenegetni és használnunk oly szert, melyet angol, amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mint egyedül **biztos és ártalmatlan** szert az **arc szépítésére** és a **szépség megőrzésére**. Ez a világhírű szépítőszert a **Földes-féle Margit-Crème**, mely már 4-5 napi használat után teljesen átalakítja az arc borét, eltünteti a **szepőket, májfoltokat, kiütéseket, borotkát, milicszert, arc- és kézvrösséget**. Az arc ideális **szép, üde és ifjú** lesz s amellet a Margit-Crème teljesen **ártalmatlan**.

Egy tegely ára **1 korona**, Margit-szappan **70 fillér** és Margit-pouder (fehér, rózsás és krém színben) **1 K 20 fillér**. Ezen szerek mindegyike külön is használható. A Földes-féle Margit-Crème kapható a világ minden nagyobb gyógyszeráramban, ahol pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így emezve írni: **Földes Kelemen gyógyszerész, Arad.**

Főraktár Csongrádon:

Balkányi Lajos, Barna Henrik és Wiesner Lajos gyógyszerészeknél.

Aki finom és jó bútort akar, az forduljon

BORBÁS IMRE

épület- és műbútor asztalozhoz
 Üri-utca 14. szám.

Készít: modern és régibb divatú háló, ebédlő, szalon stb. bútorokat, valamint épület- és boltberendezést.

Rajzokkal és árajánlatokkal
 készséggel szolgál.

Házhelyek.

Bozó Mihálynak a kettőshalmi dűlőben fekvő 83 hold földjéből 50 hold, ház helyeknek parcellázva eladó. Jelentkezők bővebb felvilágosítást kapnak: Galambosi Istvánnál (Kossuth-út 34. szám)

Új reggeli lap!

A HIR

Ezen a címen

új politikai napilap

indul Budapesten, melynek első száma

augusztus hó 28-án jelenik meg!

A HIR reggeli lap

Budapesten hajnalban jelenik meg és az első reggeli vonatokkal indul vidékre.

Szerkeszti: **BRAUN SÁNDOR.**

Kiadja a NAP ujságvállalat.

Programmja: 1848.

Harc Ausztria ellen. Harc a 67-es politika ellen intézményeiben, embereiben, céljaiban, eszközeiben egyaránt.

Magyar hadsereg! Külön vám! Nemzeti bank! Magyar műveltség! Altalános titkos választói jog!

Zsurnalisztikai eszközei, forrásai a legfényesebbek. Munkatársai a magyar újságírás kiválóságai. **A HIR** formára, színe, tartalomra egészen új. Híven fog benne tükröződni a magyar közönség érzelmevilága. — **A HIR** remek nyomdai kiállításban reggelente 16-24 oldal terjedelemben a

legolcsóbb is. Mesésen olcsó!

Egy szám ára Budapest és vidéken **2 krajcár.**

tehát 3 krajcárral olcsóbb az összes reggeli lapoknál.

Előfizetési ára:

Egész évre 8 forint (16 korona)
 Fél évre 4 forint (8 korona)
 Negyed évre 2 forint (4 korona)
 Egy hónapra 70 krajcár (1 K 40 f)

Mutatványszámokat egyszerű levelező lapon történő kívánságra, az augusztus 28-án megjelenő első számtól kezdve rögtön küld

A HIR KIADÓHIVATALA
 Budapest, Rókh Szilárd-utca 9.

Kiadó lakás.

A Csongrád városi takarékpénztár Csemegi-féle bérházában egy 4 szobából és hozzávaló mellékhelyiségekből álló úri lakás, bármely naptól kezdve kiadó. A feltételek megtudhatók a takaréknál hivatalában.

Eladó föld.

Özv. Csúcs Sándorné szelevényi határban levő 51 kishold földje, a rajta levő tanyaépülettel együtt, örökáron eladó, vagy haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet a helyszínén.

Italárak

kihordásra:

Csongrádi borok:

Kadarka I-ső rendű
 Kövidinka fehér (saját termés)
 Ugyanezek kimérve literenként 2 krral olcsóbban számíttatnak.

Pálinkák:

(Londonban aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetve)

Ausländer-féle arató pálinka (Törv. védve.)
 Törköly pálinka
 Seprű pálinka
 Szilva pálinka
 Barack pálinka

örök:

I-ső rendű kőbányai király sör, nagy üveg
 Barát maláta sör, nagy üveg
 Barát maláta sör, kis üveg
 Dupla maláta tápsör

Krajcár					
1/1-es palack			lit.-ként		
1	5	10	adó-zott	adó-zatlan	
üveg			hordó		
vételnél					
32	30	28	26	20	
36	34	32	30	24	
60	58	56			ismételésként árengedmény.
100	90	80			
100	90	80			
100	90	80			
120	110	100			
16	15	14			
18	17	15			
10	—	—			
25	—	—			

Ausländer Jenőnél Csongrádon.

TAKÁCS-féle GYOMORSÓ

egyedül biztos hatású szer makacs gyomorhajóknaál, ára 3 korona. — Nagy jövedelem marad a gazda kezében, ha apró származási elhullását megakadályozza, ezt csak a

BAROMFI-TINKTURA

használatát által éri el, ára 90 fillér. — Kik sőmőrbajban szenvednek, azok használják a

folyékony ecetszappant

amely kitűnő gyógyszernek bizonyult számos esetben. Ára 1 korona 20 fillér.

Takács István „Mátyás Király” gyógytár
 CINKOTA (Budapest mellett).

Községi hirdetmény.

Ertesítettik az adóízető közönség, hogy Csongrád község képviselő testülete Csongrád község 1908. évi közpénztári, közmunka, nagyréti gazdasági, bukrosi birtokossági, járda, iskola, kórház, szegény és fogyasztási pénztárak költségvetéseit az 1907. évi szeptember hó 3-én megtartott közgyűlésen hozott 318-326/ky. 1907. számú határozatával megállapította. Ezen megállapított költségvetések és arra vonatkozó közgyűlési határozatok ellen a községi előjárásnál az 1907. évi szeptember hó 23-ig felelbezés adható be.

Csongrád községben a községi tegla-járdak és átérsek fokozatos kiépítése zárt ajánlati verseny útján 1907 évi október 1-től számított 3 évre vállalatba adatik. A zárt ajánlatok 300 korona bántpénzzel szeptember hó 10-éig adandók be a községi előjárásghoz. Az árlejtési feltételek Kovács Elemér II. jegyzőnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Eladó szőlő.

Vadász Károlynak az uraság útján lévő villaszerű épülettel ellátott szőlője, terméssel együtt, eladó. Értekezni lehet eladóval Félégyházi-út 12. szám alatt.

Azt mondja

egy ember, kinek már rég idő óta kényelmetlen lábbelije volt, hogy:

Jaj de sokat szenvedtem, Mig a mestert megeltem; Amig megtaláltam őt, Aki készít jó cipőt. Nem is fáj már most nekem Se bütykóm, se tyúkszemem; Büszke vagyok cipőmre Nem is válok meg tőle.

= Nem olcsó, de jó. =

DRAGON LAJOS

cipész-mesternél kapható!

Főter, Csongrád városi takaréknál épületében.

Iskolás gyermekek részére szükséges

tankönyvek, író- és rajzszerk és egyéb iskolai cikkek a legjobb minőségben, jutányos árért kaphatók

Bozó és Justin könyvkereskedésében.